

KÚRIA

Bhar.III.2.003/2015/3.szám

A Kúria, mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2016. március 1. napján tartott harmadfokú nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

Az előre kitervelten, különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntette és más bűncselekmény miatt K. L. Zs. ellen folyamatban lévő büntetőügyben az ügyész által a vádlott terhére bejelentett másodfellebbezést elbírálva a Debreceni Ítéltábla Bf.II.254/2015/17. számú ítéletét helybenhagyja.

I n d o k l á s

K. L. Zs. vádlottat a Debreceni Törvényszék a 2015. január 26-án kelt 24.B.70/2014/242. számú ítéletével a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) és d) pontjai szerint minősülő emberölés büntette és a Btk. 366. § (1) bekezdés b) pontja szerint minősülő kifosztás büntette miatt halmazati büntetésül 20 évi - fegyházban végrehajtandó - szabadságvesztésre és 10 évi közügyektől eltiltásra ítélte, egyben megállapította, hogy a vádlott legkorábban a szabadságvesztés 2/3-ának letöltése után bocsátható feltételes szabadságra.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás lényege a következő.

K. L. Zs. és B. M. 2005. évben ismerkedtek meg, majd rövid idő múlva, 2006-ban élettársi kapcsolatot létesítettek és a vádlott Ny., H. u.-i lakásába költöztek.

2012 nyarán a vádlott játékszenvedélye miatt az élettársi kapcsolatot B. M. megszakította és ezt közölte a vádlottal, majd a korábbi Ny., Á. u.-i lakásába visszaköltözött, ám ennek ellenére közös megállapodás alapján hétvégeken találkoztak.

K. L. Zs. nem tudta feldolgozni, hogy B. M. szakított vele, ezért elhatározta, hogy a sértettet lakásában megvárja és megöli.

2012. október 1-jén K. L. Zs. vádlott 16 óra 26 perckor felszállt a 12-es buszra és azzal a sértett házához ment, annak bejárati ajtaját a nála lévő kulccsal kinyitotta, majd felment a III. emeletre és a sértett lakásába bement és a nála lévő szűrő ütőeszközöket magához vette és a WC-ben elbújta.

A sértett 16 óra 42 perckor hagyta el a Ny.-i T.-t és 20 perc múlva ért haza a lakásába.

Amikor a sértett a konyhába ment, hogy a ballonkabátját letegye, a vádlott a WC-ből kijött és a nála lévő eszközökkel rátámadt és ismeretlen mechanizmussal bántalmazta, amelytől a sértett összesen 19 rendbeli sérülést, a koponyacsont többszörös darabos törését, agyroncsolódást, a nyaki erek, fejbiccentő izom verőér és gyűjtővisszér, bolygóideg, illetve a nyelőcső többszörös átmetszését szenvedte el, amelyektől a sértett az előszobában összeesett és 3-5 perc alatt kivérzett, és meghalt.

Ezt követően a vádlott a holttestet a szobába behúzta, majd a szobában, valamint a konyhában az ablakokat bukóra kinyitotta, és a szekrényből különböző ruhákat a rablás látszatát keltve, kipakolt. Ezek után a fürdőszobából magához vett felmosóronggyal a vért elkente, hogy a lábnyomait eltüntesse, majd a konyhában a sárga ballonkabátot egy széktámlájára felakasztotta.

A távozás előtt a sértett táskájából kivette a sértett bordópiros színű pénztárcáját pénzzel együtt, a Samsung GTE 2550 típusú mobiltelefonját és a kulcscsomóját is, majd átöltözött, levette a véres felsőruházatát - egy piros kabátot és egy fekete nadrágot, cipőjét - és azokat a magával vitt hátizsákba tette, majd a nála lévő tiszta utcai lábbelit felvette és a helyszínről távozott, útközben a véres ruházatát, az elkövetés eszközeit, a pénztárcát, a mobiltelefont és a kulcscsomót ismeretlen helyen és körülmények között eltüntette.

A vádlott 18 óra körüli időben már a kertjében paprikát és paradicsomot szedett, majd lecsót főzött.

Ezt követően 21 óra 14 perckor felszállt a buszra és azzal az L.

gyárba ment ahová 21 óra 52 perckor érkezett meg és reggel 6 óráig dolgozott.

Az ítélet ellen az ügyész a büntetés súlyosítása érdekében, míg a vádlott és védője az ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása végett jelentett be fellebbezést.

A másodfokon eljáró Debreceni Ítéltábla a bejelentett perorvoslatok folytán az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be. 348. § (1) bekezdése alapján teljes terjedelmében felülbírált. Az ítélet tényállásának megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéseket arra tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki, milyen okból fellebbezett. A revízió elvének szem előtt tartásával ellenőrizte, hogy az elsőfokú bíróság megtartotta-e az eljárási szabályokat és vizsgálta az ítélet megalapozottságát is. Ennek során megállapította, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok szerint folytatta le. Sem feltétlen [Be. 373. § (1)-(3) bekezdés], sem olyan súlyú relatív eljárási hibát [Be. 375. § (1) bekezdés] nem észlelt, amely az érdemi felülbírálatot kizárta volna. Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, de az általa megállapított tényállás hiányos ténymegállapítás és téves ténybeli következtetések folytán a Be. 351. § (2) bekezdés b) és d) pontjában írt okból jelentős mértékben megalapozatlan.

A másodfokú eljárásban a bizonyítás felvételére nem került sor, az ítéltábla részben az iratok tartalma alapján, részben ténybeli következtetéssel látott lehetőséget az elsőfokú bíróságtól egyes bizonyítékok eltérő értékelésére, ami a vádlott felmentését eredményezte. Az ítéltábla álláspontja szerint a megalapozatlanság új tények rögzítésével, az elsőfokú ítéleti tényállás egy részének mellőzésével, és a tényállás lényegi részének tartalmilag eltérő megállapításával kiküszöbölhető volt.

Az ítéltábla a felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék a B. M. sértett sérelmére elkövetett emberölés előzményeit a vádlott vonatkozásában helytállóan rögzítette, így az ítéleti tényállás hatodik, hetedik, nyolcadik, kilencedik, tizedik oldalain, valamint a tizenegyedik oldal első négy bekezdésében az előzményi tények túlnyomórészt helyesek. Ugyancsak az iratok tartalmának megfelelően rögzítette a tizenegyedik, tizenötödik, tizenhatodik oldalakon a tényállás utolsó bekezdésének kivételével az ügyben megállapítható tényeket.

Az ítéltábla a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontjában írt jogkörében eljárva, az iratok tartalma alapján az elsőfokú ítéletben foglaltaktól eltérően a következő tényeket rögzítette.

1) A sértettet a halála előtt megelőző hónapokban ismeretlen személy rendszeresen hívogatta zaklató módon oly formában, hogy a telefonba nem szólt bele. Az ítélet tizenegyedik oldal ötödik bekezdésétől eltérően tényként azt lehet rögzíteni, hogy a vádlott a sértettet szakításukat követően zaklató módon nem kereste, megbeszélte időpontban találkozott, a sértettet nem fenyegette meg. A sértett és a vádlott viszonyában nem merült fel olyan körülmény, hogy egymást soha többet nem láthatják.

2) A sértett nyaksérüléseinek száma legalább négy sérülés. A szúrcsatorna 11-13 cm.

3) F. Cs.-néval a repülőhíd utáni útszakaszon történő találkozáskor 15.45-16.30 között a vádlott kerékpárral közlekedett.

4) A sértett lakásában 21 óra és 21 óra 15 perc között ismeretlen személy a WC-t több alkalommal lehúzta.

5) A bűncselekmény elkövetésének helyszínén több ismeretlen férfi és női DNS lenyomat is közvetlenül kimutatható volt, míg a sértett vérében vagy a holttesttel közvetlenül összefüggésbe hozhatóan semmilyen olyan DNS nem volt, ami a vádlott jelenlétére utalt volna. A vádlott körömnnyiradéka a vádlott DNS-én kívül más DNS-t, így a sértett DNS-ét vagy annak vérét nem tartalmazta, azt kimutatni nem lehetett. A sértett holtteste alatt található folyékony vérben nem lehetett rögzíteni olyan DNS-t, amely a vádlott jelenlétét igazolta volna.

A sértett lakásának szobaablak kilincsén, egy ismeretlen származású férfi (NNY) DNS lenyomata volt kimutatható, de kizárt, hogy ez a vádlott lenne.

A sértett lakásában talált felmosó nyélen vérgyanús szennyeződés nem volt kimutatható, így a vádlott DNS-e sem.

A vádlott genetikai lenyomata a fürdőszobában talált rózsaszínű kockás törölközőn volt kimutatható, amely törölközőn vérgyanús szennyeződés is volt, de az nem volt megállapítható, hogy a vér kitől származik. A törölközőn azonban egy ismeretlen férfitől származó (NN1) személy DNS-e is kimutatható volt, aki bűnügyi nyilvántartásban nem szerepel.

A lakásban a szobakilincsen, vérgyanús szennyeződés volt található, amely B. M. sértetten kívül egy ismeretlen eredetű férfi genetikai lenyomatát is tartalmazta. Ez a férfi nem azonos a törölköző mintáján kimutatott NN1 férfival, de nem azonos a szobaablak kilincs mintáján kimutatott NNY személlyel sem. Ez az ismeretlen eredetű férfi volt kimutatható a sértetten lévő fekete blúz bal deréktáján előlről biztosított mintában is.

A sértetten az elkövetéskor viselt fekete blúzon, annak jobb ujján és a vérszennyeződésben dr. B. I. tanú DNS-ét lehetett kimutatni. Ugyancsak Dr. B. I. tanú DNS-ét lehetett kimutatni azon Orbit rágógumin is, ami a sértett véréből volt szennyezett.

6) A bűncselekmény helyszínén a vádlottat a cselekményhez kötő releváns ujjlenyomatot nem lehetett rögzíteni.

7) A vádlott testén dulakodásra utaló sérülés a bűncselekményt követően nem volt.

8) Kétséget kizáróan nem lehet megállapítani azt, hogy a vádlott a sértett lakásához és a társasházhoz kulccsal rendelkezett.

Ezt követően az ítéletábra kizárólag ténybeli következtetés útján a következő tényeket állapította meg:

9) Kétséget kizáróan nem volt bizonyítható az eljárás során az, hogy a vádlott elhatározta a sértett megölését, és ő tervelte ki, majd ő hajtotta végre 2012. október 1. napján B. M. sértett vádbeli tényállásban rögzített módon történő megölését.

10) Mellőzte az ítéleti tényállás tizenegyedik oldalának hatodik bekezdését, és az ítélet tizenegy, tizenkettő, tizenharmadik oldalain a vádlott helyett azt rögzítette, hogy az ismeretlen elkövető emberi mivoltából kivetkőzve, rendkívüli gátlástalansággal, brutalitással, különös kegyetlenséggel hajtotta végre cselekményét.

11) Az ítéletábra tényként rögzítette, hogy nem zárható ki az, hogy a vádlotton kívül más személynek is lehetett motivációja a sértett megölésére, így különböző baráti, kollegiális, szívésségi és üzleti kapcsolatban (albérllők) álló személyek is felmerülhetnek elkövetőként.

12) A vádlotton kívül több más személy is ismerte a sértett életvitelét, munkavégzésének időpontját és a lakását is.

13) Nem bizonyítható az, hogy B. M. sértett a munkahelyéről, a törvényszékről egyből a lakására ment, amely kb. 20 percet vett igénybe.

Mindezek alapján a Debreceni Ítéletábra a 2015. szeptember 2-án kelt Bf.II.254/2015/17. számú ítéletével K. L. Zs. vádlottat az ellene a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) és d) pontjai szerint minősülő emberölés büntette és a Btk. 366. § (1) bekezdés b) pontja szerint minősülő kifosztás büntette miatt emelet vád alól felmentette.

Az ítélet ellen a Debreceni Fellebbviteli Ügyésség jelentett be fellebbezést a másodfokú határozat hatályon kívül helyezése és az ítéletábra új másodfokú eljárás lefolytatására utasítása érdekében.

A fellebbezést a Legfőbb Ügyésség a BF.1030/2015/2-I. számú átiratában változatlan tartalommal fenntartotta.

A Legfőbb Ügyésség álláspontja szerint sem az első-, sem a másodfokú bíróság feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést nem követett el. Ugyanakkor a másodfokú bíróság által megállapított tényállása megalapozatlan, mert részben hiányos, részben iratellenes, részben pedig a megállapított tényekből helytelen ténybeli következtetést vont le, és ez a megalapozatlanság sem az iratok alapján, sem ténybeli következtetéssel nem küszöbölhető ki a harmadfokú eljárásban.

Iratellenesnek tartja az ügyészség az ítéletábrájának a sértett korábbi telefonos zaklatásával kapcsolatos ténymegállapítását, ugyanis P. K. vallomásából az állapítható meg, hogy a telefonhívások télen lehettek, tehát a másodfokú bíróság ennek a körülménynek eltúlzott jelentőséget tulajdonított.

Az ügyészség álláspontja szerint a másodfokú ítélet 2-7. pontjaiban felsorolt tények viszont illeszkednek az elsőfokú bíróság által megállapított tényekkel, azokat nem kérdőjelezi meg, a másodfokú bíróság azokat újraértékelte.

A 8-as pontban írt azon megállapítás, hogy nem nyert egyértelmű bizonyítást, hogy a vádlott rendelkezett volna lakáskulccsal, az elsőfokú bíróság által mérlegelt bizonyítékok tiltott felülmérlegelése.

A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint a másodfokú ítélet 9-es és 11-es pontjaiban rögzítettek a másodfokú bíróság ítéletének lényegi megalapozatlanságát eredményezték, ugyanis az elsőfokú bíróság a zárkatársak vallomásának értékelésekor nem járt el kellő óvatossággal.

A másodfokú bíróság V. J. tanúvallomásának elvetésével sem értett egyet, holott az elsőfokú bíróság e vallomás elvetését kellően megindokolta.

A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint a másodfokú bíróság ott követett el megalapozatlansághoz vezető hibát, hogy az egyes bizonyítékokat önmagukban, egymástól elszakítva, a bizonyítás egészétől, rendszerétől elszigetelve, azokat a bizonyítékok láncolatából kiemelve értékelte, amely a tények újraértékelését jelentette.

E körbe tartozik a zárkatársak és a rendőrtanúk vallomásának értékelése.

A másodfokú bíróság azon megállapítása is iratellenes, hogy a sértett megölése másnak is érdekében állt és nem bizonyítható, hogy a vádlott ölte meg a sértettet.

A másodfokú bíróságnak nem volt törvényes jogcíme eltérő ténymegállapításra, ugyanis az elsőfokú bíróság tényállása nem volt megalapozatlan. Az elsőfokú bíróság közvetett bizonyítékok alapján a logika szabályai szerint levont helyes következtetések útján állapította meg a tényállást.

A másodfokú bíróság ezzel szemben újraértékelte e tényeket, majd megalapozatlan tényeket rögzített, és erre alapozta felmentő ítéletét, ezért a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése és a másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítása indokolt.

A Kúria az ügyben a Be. 391. § (2) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen a Legfőbb Ügyészség képviselője a módosított

fellebbezést változatlan tartalommal fenntartotta.

A vádlott és védője felszólalásában egyaránt a másodfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

A fellebbezés az alábbi indokok szerint nem alapos.

A Kúria a Be. 387. § (1) bekezdése alapján, illetve a (2) bekezdés szerinti terjedelemben felülbírált a megtámadott másodfokú ítéletet és az azt megelőző első- és másodfokú eljárást.

Ennek során nem észlelt - a Be. 399. § (1)-(2) bekezdése szerinti - feltétlen hatályon kívül helyezési okot képező eljárási szabálysértést, és ilyenre a felek sem hivatkoztak.

A Be. 388. § (1), illetve (2) bekezdése alapján a harmadfokú bíróság a határozatát akkor alapíthatja a másodfokú ítélet alapját képező tényállásra, ha az további bizonyítás felvétele nélkül is megalapozott vagy az iratok alapján azzá tehető, ekként a helyes tényállás megállapítható, avagy a helytelen ténybeli következtetés kiküszöbölhető.

A harmadfokú bíróság e körben értelemszerűen azt vizsgálta, hogy a másodfokú bíróság ítéletében - az általa tett kiegészítésekkel és helyesbítésekkel - irányadónak tartott tényállás megalapozott-e.

A Kúria ezt a kérdést igenlően döntötte el, ugyanis a Debreceni Ítéltőtanács okszerűen mellőzte az elsőfokú ítélet tényállásából azokat a megállapításokat, amelyeknek sem tényszerű alapja, sem logikai magyarázata nem volt, és egészítette ki következtetés útján megállapítható tényekkel.

A tényálláshoz kötöttség elvi indoka alól kivételt jelent, amikor a Be. a tényállás megalapozatlansága esetén megengedi, hogy a másodfokú bíróság a tényállást kiegészítse vagy helyesbítse, vagy - a vádlott felmentése vagy az eljárás megszüntetése esetén - eltérő tényállást állapítson meg és ez alapján hozzon ügydöntő határozatot.

Az ügyészség a másodfokú bíróságnak felrótta a bizonyítékok tiltott felülmérlegelését.

Ez a kritika azonban nem helytálló, ugyanis bizonyítékok hiányában nem volt mit felülmérlegelni, mivel az elsőfokú bíróság nem a bizonyítékok értékelésének eredményeként, hanem kizárólag következtetéssel, spekulatív módszerrel, általa logikusnak vélt feltételezések alapján állapította meg a tényállást.

Ugyancsak tévesen rótta az ügyészség a másodfokú bíróság terhére, hogy az elsőfokú bíróság által már ismert és értékelt tényeket újraértékelte, ugyanis a másodfokú bíróság nem a tényeket értékelte újra, hanem a tényekből eltérő következtetéseket vont le. Erre

pedig a Be. 352. § (1) bekezdés b) pontja alapján törvényes lehetősége volt, ugyanis az elsőfokú bíróság ítélete a Be. 351. § (2) bekezdés b) és d) pontja szerint teljes egészében megalapozatlan volt.

Helyesen döntött az ítélőtábla akkor is, amikor arra a felismerésre jutott, hogy szükségtelen tárgyalást tartani, mivel bizonyítás felvételére nincs lehetőség, ugyanis az elsőfokú bíróság a vád indítványait teljes egészében kimerítve azon túlmenően olyan nagy terjedelmű már-már nyomozási jellegű bizonyítást folytatott le, hogy a lehetőségeket messzemenően kimerítette.

E körben azonban azt is meg kell jegyezni, hogy az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, azonban megszegte a Be. 2. § (3) bekezdésében írtakat, ugyanis olyan személyek büntetőjogi felelősségét is vizsgálta, akik tanúként szerepeltek az ügyben.

A törvényszék ugyanis több súlyos tévedésen alapuló ténybeli következtetés útján, a bizonyítottság látszatát keltve rögzített bizonyos tényeket.

Ilyen az, hogy az ítélet 128. oldalán az 5. bekezdésben rögzítette, hogy a sértett házától a H. utcáig az út megtétele 42 perc, vagyis „amennyiben 17 órakor történt a sértett meggyilkolása, a vádlott megjárva az O. teret, hazaérhetett 18 óra körüli időben, amikor is szomszédja már paradicsomot és paprikát szedni látta a vádlottat a kertjében”.

Ezzel szemben az ítéleti tényállás a 12. oldal 3. bekezdésében rögzítette, hogy „A sértett 16 óra 42 perckor hagyta el a Ny.-i T. épületét. Kb. 20 percig tartott a hazafelé út”.

Ha ez igaz, mert arra nem merült fel semmilyen adat, hogy a sértett egyenesen hazament volna, hiszen bárhová mehetett volna akkor, ha és amennyiben hazament, akkor ezen számítás szerint 17 óra 02 perckor ért haza, vagyis az ölési cselekményre csak ezt követően kerülhetett sor.

Ha az elkövető nagyon rövid idő alatt megöli a sértettet és nyomban elindul haza, akkor igaz a 128. oldalon írt következtetés.

Ez azonban nem így történt, ugyanis az elkövető a sértett megölését követően:

- 1) a halott sértettet behúzta a szobába,
- 2) ezt követően a konyhában és a szobában lévő ablakokat bukóra kinyitotta,
- 3) a szekrényben lévő ruhákat „pedáns” sorrendben kipakolta, a sértett köré és a kanapéra,
- 4) ezt követően kiment a fürdőszobába a felmosórongyért,
- 5) ezzel a szoba és az előszoba közötti részt felmosta,
- 6) visszatért a konyhába és a földön fekvő ballonkabátot a szék háttámlájára felakasztotta,

- 7) ezt követően a sértett táskájából kirámolt különböző holmikat,
- 8) ezek után a konyhában is felmosta a vért kifelé haladva a WC előteréig,
- 9) ezt követően levette a felső ruházatát, a piros kabátot, a fekete nadrágot és a cipőjét, majd azokat bepakolta a hátizsákjába, felvette a váltó cipőjét és távozott a helyszínről.

Az ítéleti tényállás szerint a vádlott mindezek után úgy ért haza a H. u. 10 szám alatti lakására, hogy 18 órakor már paprikát és paradicsomot szedett, majd lecsót főzött.

Ha igaznak fogadjuk el, hogy a két lakás közötti út 42 perc, akkor az elkövetőnek 17 óra 18 perckor el kellett volna indulnia a lakásból, vagyis a sértett megölésére és a fentebb felsorolt tevékenységek elvégzésére mindösszesen 16 perc maradt volna.

Az elkövetési idő meghatározása is téves következtetésen alapult.

A bíróságnak fel nem róható nyomozati hibák miatt, orvosszakértő helyszíni vizsgálatának hiányában orvosszakértői módszerekkel a halál beálltának pontos idejét utólag már nem lehetett megállapítani, ennek ellenére a törvényszék a sértett megölésének az idejét 17 órában határozta meg annak ellenére, hogy bizonyíthatóan, és a bíróság által is elfogadottan a késő esti órákban még történtek események a sértett lakásában, így pld. 21.10-kor lehúzták a WC-t, és 23-24 óra körül a zuhanyt is bekapcsolták. Mindezek alapján felmerül a kérdés, hogy ha a sértett már 17 órakor meghalt, a vádlott 18 órakor paprikát szedett saját kertjében, majd lecsót főzött, akkor ki húzta le a WC-t és ki nyitotta meg a zuhanyt.

Mindez felveti annak a lehetőségét, hogy a sértett megölésére nem 17 órakor, hanem órákkal később került sor, amikor a vádlott már bizonyíthatóan a saját lakásában tartózkodott.

A Kúria megítélése szerint a törvényszék az elkövetési időt két körülményből állapította meg.

Az egyik az, hogy a sértett 16 óra 42 perckor indult haza, a másik az, hogy a vádlott 16 óra 26 perckor felszállt a 12-es buszra, amelyik a sértett lakásának irányába közlekedett.

Mivel a vádlott 18 órakor már a kertjében szedte a paprikát majd főzte a lecsót, és 42 perc az út a sértett lakásától a saját lakásáig, egyszerű számtani művelet eredménye, hogy a bűncselekmény csak 17 órakor történhetett, természetesen csak akkor, ha a vádlott volt az elkövető.

Abban az esetben ugyanis, ha valójában nem a vádlott volt az elkövető, akkor az előző számítás teljesen érdektelen, és a

bűncselekmény akár 20-21 óra körül is történhetett, és az elkövető volt az, aki a WC-t lehúzta és a zuhanyt megnyitotta távozása előtt.

A vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítására csak akkor kerülhet sor, ha egyértelműen és kétséget kizáróan bizonyítható, hogy más nem lehetett az elkövető, márpedig a 21 óra tájban történt események komolyan felvetik annak lehetőségét, hogy valaki a sértett lakásában tevékenykedett, és megalapozza annak a gyanúját is, hogy más is lehetett az elkövető.

Abban az esetben ugyanis, ha a bűncselekmény szempontjából indifferens személy került abba a lakásba, ahol minden csupa vér és egy holttest fekszik a szobában, a józan ész szerint a hatóságokat kellett volna értesítenie. Ezzel összefüggő kérdés, hogy a bűncselekmény elkövetése után ez a személy hogyan juthatott be a lakásba, hiszen a zárhoz tartozó kulccsal nyitották ki a lakást.

A törvényszék nem a Be. 75. §-ának megfelelően folytatta le a bizonyítási eljárást, miáltal a bizonyítás legalapvetőbb szabályai is sérelmet szenvedtek az alábbiak miatt.

A Be. 75. § (1) bekezdése szerint a bizonyítás azokra a tényekre terjed ki, amelyek a büntető és a büntetőeljárás jogszabályok alkalmazásában jelentősek. A bizonyítás során a tényállás alapos és hiánytalan, a valóságnak megfelelő tisztázására kell törekedni.

Tévedése arra vezethető vissza, hogy a törvényszék ezzel szemben elsődlegesen az indítékot vizsgálta, és amikor egyébként tényszerű adatok nélkül arra a következtetésre jutott, hogy csak és kizárólag a vádlottnak volt indítéka a sértettet megölni, ezt követően a bizonyítási eljárást is ennek megfelelően folytatta le, és minden olyan bizonyítékot, amely ebbe a koncepcióba nem illett bele, azt elvetette.

Összességében tehát az indíték szem előtt tartásával mérlegelte a bizonyítékokat és ennek megfelelően állapította meg a tényállást.

Az indíték nem tartozik a jogilag releváns tények körébe, ugyanis az emberölés akkor is megállapítható, ha az indíték, a motívum nem nyert egyértelmű és kétséget kizáró tisztázást, viszont az indíték önmagában nem elégséges a bűnösség megállapításához.

Összefoglalva az elsőfokú bíróság az indítéknak rendelte alá a tényeket és nem fordítva, vagyis nem a kétséget kizáróan bizonyított tényekből vont következtetést az indítékra.

Erre figyelemmel nem adta kellő indokát annak, hogy abból a tényből - amely egyébként nem nyert egyértelmű és minden kétséget kizáró bizonyítást -, hogy a vádlott felszállt a sértett lakóhelye felé

közlekedő 12-es buszra, hogyan következik az, hogy ő követte el a bűncselekményt. Azzal a körülménnyel pedig egyáltalán nem is foglalkozott, hogy a kamerafelvételek szerint a következő állomáson nem rögzítették, hogy arról leszállt volna.

Az elsőfokú bíróság pusztán spekulatív módon állapította meg olyan tényállást, amelyre nézve semmi bizonyíték nem állt rendelkezésre, például, hogy a sértett ért előbb a lakásba, hogy a vádlott a WC-ben elrejtőzött, hogy dupla felsőruházatban és váltó cipővel ment a helyszínre. Mindezt annak alapján állapította meg tényként, hogy feltételezése szerint nem történhetett másként, mert erre van logikus magyarázat.

Az elsőfokú bíróság azokat a tényeket és körülményeket, amelyekre nem talált még logikus magyarázatot sem, egyszerűen „rejtélyesnek” minősítette és megválaszolatlanul hagyta anélkül, hogy egybevetette volna az egyéb tényekkel.

Jó példája ennek, hogy figyelemmel arra, hogy a helyszínen apró mintás cipőtalp lenyomatot találtak a helyszínelés alkalmával, a bíróság tényként állapította meg, hogy a vádlott a lakásba indulás előtt apró mintás talpazatú cipőt húzott a lábára, kezei védelmére szolgáló 1,5-2 mm bordakötésű „ruhaneműt” használt.

Látható tehát, hogy a helyszíni szemle alkalmával észlelt és rögzített nyomokat kivétel nélkül az indíték alapján a vádlott tevékenységéhez kötötte.

Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a vádlott indítéka az volt, hogy a sértettel történt szakítást nem tudta feldolgozni és az „elkövetés során a teljes gyűlöletét, amit a sértett iránt érzett szakítás miatt, kiadta”.

Az indítékkal kapcsolatosan az elsőfokú bíróságnak a következő bizonyítékok álltak rendelkezésére.

A vádlott vallomása szerint a szakítást követően is megegyeztek, hogy a kapcsolatukat nem zárják le véglegesen és hetente egyszer legalább találkoznak, a sértett kezdeményezésére. A sértett hívta, akkor ment és addig maradt, amíg a sértett engedte. Soha nem volt tolaakodó, tudomásul vette a szakítást.

K. L., a vádlott édesapja úgy nyilatkozott, hogy a fia tudomásul vette a szakítást, és a problémát elsősorban fia játékszenvedélye okozta, és a sértett is ezt elmondta nekik.

B. T. a sértett testvére vallomásában előadta, hogy a vádlott csöndes, halk szavú volt, mindenben követte a sértett akaratát, a szakítást követően is találkoztak, a vádlotton indulati reakciókat nem látott. A vádlott nem volt erőszakos, nem volt kötekedő, durva a sértettel.

B. J. sértett apja szerint meglepő volt, hogy milyen békésen, szépen szét tudtak válni, lehet, hogy azért, mert a vádlott tudta, hogy vasárnaponként ezután is fognak találkozni.

T. M. munkatárs hallomásból tudta, hogy a vádlott féltékeny az élettársára és agresszív, de ezt T. K. akitől hallotta, nyomban a tárgyaláson megcáfolta, hogy ilyet mondott volna T. M.-nak.

P. K. szerint azért voltak szerinte a találkozgatások, hogy a „vádlott lassan beletörődjön a szakításba”. A találkozgatások során a vádlott masszírozta a sértett lábát, összehajoltak, egymáshoz simultak, de más nem volt.

S. Zs.-né tanúvallomásában előadta, hogy a sértett már nem akarta a találkozgatásokat, de a vádlott öngyilkossággal fenyegetőzött. A sértett sajnálta a vádlottat, ezért találkozgatott vele.

S. F. a sértett kollégája szerint a szakítás oka a vádlott játékszenvedélye volt. A szakítást követően a vádlott öngyilkossággal fenyegetőzött és sírt, ezért találkozgattak, hátha magától megoldódik a szétválás.

Dr. G. Z. vallomásában arról tett említést, hogy a vádlott csöndes, magába zárkózott ember volt, ezt a sértett elmondásából tudta.

R. L. szerint a „cselekmény elkövetésének módjából, a nyomok eltüntetéséből csak arra vont le következtetést, hogy az elkövető személyesen érintett személy, ennél fogva csak és kizárólag a vádlottnak állhatott szándékában, hogy a szakítást fel nem dolgozva féltékenységből a sértettet megölje”.

Összességében tehát nem merültek fel az elsőfokú eljárás során olyan egyértelmű peradatok, amelyekből kizárólag a vádlott indítékára lehetett volna következtetni.

Az elsőfokú bíróság szerint a legfontosabb, legfőbb bizonyíték az a kamerafelvétel volt, amely rögzítette, hogy a vádlott 16 óra 25 perckor felszállt a sértett lakása irányába közlekedő 12-es buszra. A törvényszék tehát a vádlott indítékából, összekötve azt a buszra szállás tényével, arra a meggyőződésre jutott, hogy csakis a vádlott lehetett az elkövető.

Az ítélet rögzítette, hogy a vádlott a lakáshoz tartozó kulccsal ment be a lakásba, mielőtt a sértett hazaérkezett volna.

Azt is rögzítette, hogy a vádlott az ölési cselekményt követően magához vette a sértett lakáskulcsát és azzal ment el.

A helyszínre érkező rendőrök bezárva találták a lakást, tehát az elkövető zárta be.

Ha viszont a vádlottnak volt kulcsa, márpedig a bíróság ezt állapította meg, miért kellett a sértett kulcsát is elvinni. Erre egy magyarázat lehet, hogy a bejárati ajtót távozáskor kívülről bezárja, akkor viszont nem volt kulcsa. Ha az elkövetőnek nem volt kulcsa, akkor viszont a sértett engedhette be a lakásba.

Nem adható magyarázat arra sem, hogy a vádlott miért akarta a lábnyomait a vér elkenésével eltüntetni, ha vitt magával váltócipőt és a helyszínen használt cipőt is elvitte a hátizsákban, majd elrejtette azzal a szándékkal, hogy utóbb a lábnyomok azonosítására ne kerülhessen sor.

A Kúria a továbbiakban vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróságnak összességében milyen bizonyítékok álltak rendelkezésre.

Az elsőfokú bíróság ítélete a 121. oldalon rögzíti, hogy „A bíróság álláspontja szerint ez a kamerafelvétel az, amely mondhatni a legfőbb bizonyítéka a vádlott bűnösségének”.

Ez a megállapítás azonban alapvetően téves, ugyanis az a körülmény, hogy a vádlott egy buszmegállóban várakozik, majd a buszra felszáll, önmagában bizonyítéknak sem tekinthető, ugyanis bizonyíték az, amely egyéb törvényes feltételek esetén büntetőjogilag releváns tényre vonatkozik, és alkalmas a vád tárgyává tett tények közvetlen vagy közvetett bizonyítására.

A buszra szállás tényéből ugyanis önmagában nem következik, hogy a néhány száz méterre lévő helyszínen emberölés tette az, aki felszállt az arra közlekedő buszra.

A közvetett bizonyíték közvetlenül nem a büntetőjogilag releváns tényre vonatkozik, hanem csak olyan közbenső tényre, körülményre, amely csak valamely más bizonyítékkal összekapcsolva alkalmas a tényállás megállapítására. Ebben az esetben ha nem áll rendelkezésre közvetlen bizonyíték, akkor ezen közvetett bizonyítékoknak egy olyan zárt láncolatot kell alkotniuk, amely kizár minden más lehetőséget.

Az elsőfokú bíróságnak azonban a kamerafelvételen kívül - saját maga által is bevallottan - sem közvetlen, sem közvetett bizonyíték nem állt rendelkezésére, következésképpen a buszra szállás tényét kizárólag az indítékkal összekapcsolva tudta a vádlottat pusztán következtetéssel a helyszínhez és a bűncselekményhez kötni.

Az indíték viszont nem bizonyíték, hanem a bizonyított tényekből megállapítható olyan lélektani folyamat, amely egyrészt anyagi jogi fogalom, másrészt nem tartozik a törvényi tényállás keretébe.

Összességében megállapítható, hogy az elsőfokú bíróságnak nem állt rendelkezésére egyetlen olyan közvetlen, de még közvetett bizonyíték sem, amely a vádlott cselekményével összefüggésbe hozható lett volna.

A kihallgatott tanúk a bűncselekmény elkövetése szempontjából

periférikus tényekkel és körülményekkel kapcsolatosan tettek vallomást, nevezetesen a vádlott és a sértett kapcsolatáról, a vádlott személyiségéről, szokásairól tudtak csak nyilatkozni.

A nyomozás során és a bíróság által kirendelt szakértők pedig kizárólag a bűncselekmény elkövetésének körülményeiről, a helyszínen rögzített nyomokról és az általuk észlelt jelenségekről nyilatkoztak, amelyek viszont semmilyen módon nem hozhatók összefüggésbe a vádlottal.

Az a helyszíni szemle adataiból és az ott rögzített nyomokból egyértelmű és kétséget kizáró bizonyítást nyert, hogy a sértettet feltűnően brutális módon megölték, utána bevonszolták a szobába, hogy ablakot nyitottak, hogy a szekrényből kirámoltak, hogy a vért felmosták vagy elkenték, majd a lakást kulcsra zárva abból távoztak, de arra nézve, hogy mindezt a vádlott tette volna, sem közvetlen, sem közvetett bizonyíték nem állt a bíróság rendelkezésére.

E körben is helyesen utalt az ítélet tábla arra a sajátos ítéletszerkesztési, illetve nyelvtani sajátosságra, amelynek alapján a törvényszék már úgy idézte a szakértői véleményeket, mintha azok egyértelmű bizonyítékai lennének azoknak az eseményeknek, amelyeket a törvényszék akként rögzített, hogy azokat a vádlott valószínűsítette meg, nevezetesen „a vádlott kesztyűben követte el”, „a vádlott azért nyitott ablakokat”, „a vádlott a sárga kabátot valamilyen ruhadarabbal, akár szövet kesztyűvel fogta meg”, „a vádlottnak a WC-ben várakoznia kellett” stb.

Megfelelő bizonyítékok hiányában a bíróság abból kiindulva, hogy kizárólag a vádlottnak volt indítéka, és a sértett halálának napján délután felszállt a sértett lakásának irányába közlekedő 12-es buszra, arra a következtetésre jutott, hogy csakis a vádlott lehetett az elkövető, ezért a helyszínen talált nyomokat tényként kötötte össze a vádlott személyével, és állapította meg, hogy kesztyűt viselt, hogy a sárga kabátot a székre tette, hogy az ablakokat ő nyitotta bukóra, hogy apró mintázatú cipőt vett magára, hogy a holttestet a szobába behúzta, hogy a szekrényből a ruhákat kirámolta, hogy a felmosóval a nyomokat eltüntette, a vért elkente, hogy a konyhában a vért felmosta, mindezt kizárólag spekulatív módon abból kiindulva, hogy mivel a vádlott volt az elkövető, akkor ezek az események másként nem történhettek.

A bíróság tehát nem a bizonyított tények alapján állapította meg a vádlott bűnösségét, hanem a bűnösségét vélelmezve rögzítette a tényeket.

Az elsőfokú ítélet 122. oldalának 7. bekezdésében a bíróság rögzítette, hogy „kétséget kizáróan megállapítható, hogy a 4. CD-n a vádlott a 2010. görögországi nyaraláskor is használt V-Power

felíratú táskát viselte a vállán".

Ugyanakkor a 28. oldal II. bekezdése szerint a Shell- Hungary Zrt. közlése szerint is 3 hónapon keresztül volt érvényben a promóció, amely szerint 125 liter üzemanyag tankolás esetén ezek a táskák 395 Ft értékben megvásárolhatók voltak.

Ebből következően a „kétséget kizáró bizonyításnak" azért nincs semmiféle jelentősége, mert nem kizárólag a vádlott, hanem sokan mások is rendelkeztek vagy rendelkezhettek ugyanilyen V-Power hátizsákkal, vagyis egyedi azonosítás hiányában nem jelent kétséget kizáró bizonyítást, hogy a vádlott a görögországi nyaralás során ugyanezt a táskát használta.

A vádlottat nem látták és nem hallották a vádbeli időben a bűncselekmény helyszínén, nem találtak a helyszínen tőle származó ujjlenyomatot, DNS mintát vagy bármi más elemi anyagmaradványt, nem találtak a vádlotton az orvosi vizsgálat során sem a sértettől származó vérszennyeződést, nem találtak a nyomozás során olyan eszközt vagy ruhadarabot, amelyet a vádlottal lehetett volna összefüggésbe hozni, és nem találtak meg a sértettől elhozott ingóságokat sem.

Ennek megfelelően helyesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a vádlott bűnösségének egyértelmű és minden kétséget kizáró bizonyítása nem történt meg, és ezért a Be. 6. § (3) bekezdés b) pontja és a Be. 331. § (3) bekezdése alapján K. L. Zs. vádlottat az ellene a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) és d) pontja szerint minősülő emberölés büntette, valamint a Btk. 366. § (1) bekezdés b) pontja szerint minősülő kifosztás büntette miatt emelt vád alól bizonyítottság hiányában felmentette.

Ekként a Kúria a Be. 397. §-a alapján a másodfokú bíróság ítéletét, annak helyes indokaira tekintettel helybenhagyta.

Budapest, 2016. március 1.

Dr. Kónya István s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró

A Debreceni Ítéltábla Bf.II.254/2015/17. számú ítélete, a Kúria Bhar.III.2003/2015/3. számú végzésével 2016. március 1. napján jogerős és végrehajtható.

*Dr. Kónya István s.k.
a tanács elnöke*

A kiadmány hitelével:

*tisztviselő
MV*